

A fogvatartottak egészségügyi ellátása

A fogvatartottak teljes körű egészségügyi ellátása változatlanul jó színvonalon valósult meg, a progresszív betegellátás minden szintjén, az alap-, járó- és fekvőbeteg-szolgáltatások minden formájában.

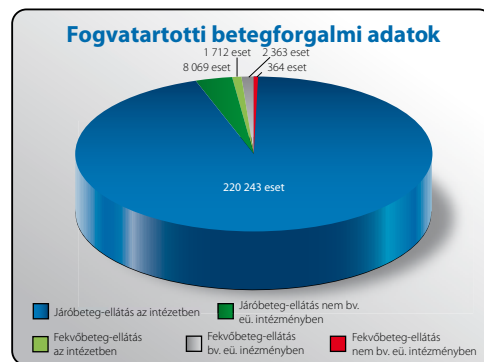
2009-ben kismértékben ismét emelkedett a bv. intézetekben nyújtott járóbeteg-ellátások száma. A helyben nyújtott járóbeteg-szakellátások bővítésére tett törekvések kedvezően hatottak, mert a szakvizsgálatokra történő, munkaerő- és időigényes kiszállítások csaknem 50%-os csökkenése a költségmegtakarítás mellett, a biztonsági szempontok hatékonyabb érvényesítését is szolgálta. Ennek következtében a területileg illetékes szakintézmények közreműködése továbbra is elsősorban a sürgősségi és más elkerülhetetlen szolgáltatások igénybevételére korlátozódott.

Az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyintézet (IMEI) és a nagyfai Krónikus Utókezelő Részleg betegforgalma lényegesen nem változott, a fekvőbeteg-ellátási mutatók jelentős csökkenését a Bv. Központi Kórházban évek óta jelentkező, aktuálisan több okból is bekövetkezett működési zavarok idézték elő, amelyben a műszaki problémák mellett a személyi feltételek kedvezőtlen alakulása is szerepet játszott.

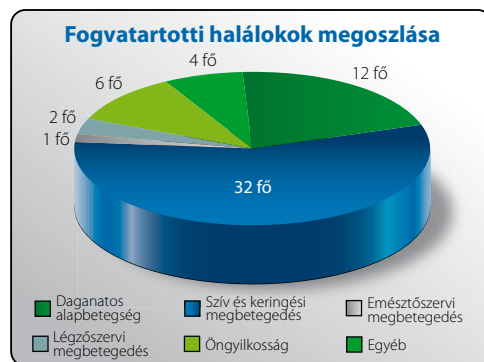
A bv. intézetek, intézmények közegészségügyi és járványügyi helyzetét – elsősorban a higiéniés fegyelemnek betudhatóan – kiegyensúlyozottság és stabilitás jellemezte. Bejelentendő fertőző betegségek halmozódásával, szezonális megbetegedések átlagosnál nagyobb számú előfordulásával nem kellett számolni.

Sikeresen folytatódott a 2007-ben megkezdett Hepatitis C felvilágosító, szűrő- és gondozó program, kiegészülve Hepatitis B és HIV vizsgálatokkal, valamint a fertőzöttek drogkarrierjének anonim felderítésével.

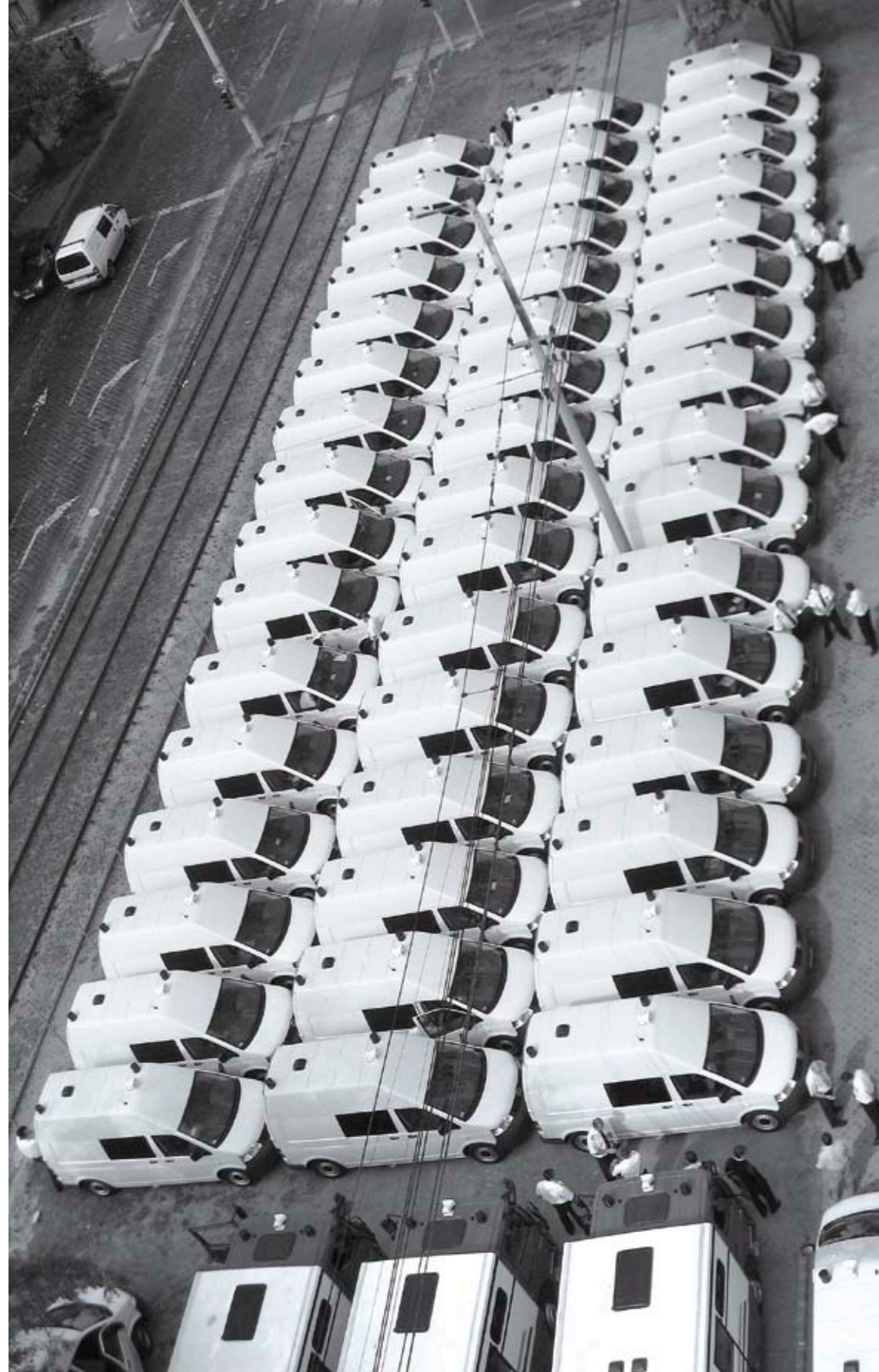
13. grafikon

14. grafikon

Az elhunytak száma a 2008. évi átmeneti csökkenést (41 fő) követően 57-re emelkedett (52 férfi és 5 nő). A haláleseteket – a magyar lakosságra jellemző mortalitási mutatókkal megegyezően – továbbra is döntően keringésrendszeri megbetegedések okozták, tizenketten rosszindulatú daganatos kórképben haltak meg, hat öngyilkosság történt, szemben az előző évi hét esettel.

A büntetés-végrehajtás gazdálkodási tevékenysége sokrétű: magába foglalja a költségvetési gazdálkodást, az elhelyezési körülmények és a tárgyi feltételek javítására tett intézkedéseket, valamint a fogvatartottak munkáltatására létrehozott gazdasági társaságok munkáját is.

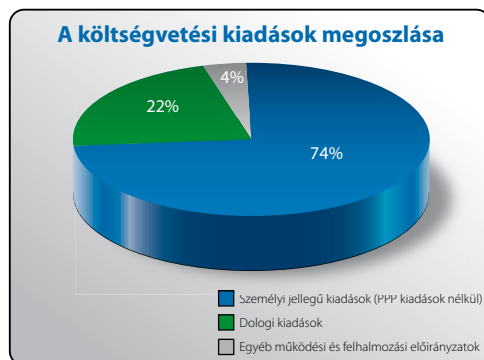
A 2009. évi költségvetés alakulása

A bv. 2009. évi költségvetésének kiadási főösszege 36 400,6 mFt volt, amelyet 33 685,0 mFt költségvetési támogatás (92,5%) és 2 715,6 mFt (7,5%) saját bevételi előírás finanszírozott.

2009-ben a gazdasági környezet kedvezőtlen változásai feszes, racionalizált feladatvégrehajtást követeltek, a folyamatos működést nagyban elősegítette a belső tartalékok feltárása és felhasználása. A költségvetési beavatkozások és a meghozott intézkedések (szigorító intézkedéscsomagok kiadása, objektumok ideiglenes kiürítése) eredményei lehetővé tették a szervezet működőképességének fenntartását.

Mindemellett egész évben komoly problémát jelentett a likviditási helyzet stabilizálása. Ezért fordulhatott elő, hogy szervezetünk hosszú évek óta először jelentős tartozásállománnyal volt kénytelen zárni a gazdálkodási évet, amely nagymértékben determinálja a 2010. évi költségvetési-gazdálkodási mozgásteret. Ennek ellenére kiemelt érdemmel azonban, hogy jelentős fejlesztések megindítására nyílt lehetőség. Megkezdődött a gépjárműcsere-program, valamint európai uniós források igénybevételével a bv. szervezet fejlesztése.

15. grafikon

A személyi juttatások csak a ténylegesen betöltött létszám bérjellegű kiadásaira voltak elegendők, a túlóra, túlszolgálat fedezete hiányzott a költségvetésünkből. A dologi kiadások a közmű-, élelmiszer- és gyógyszer-kiadásainkra nyújtottak fedezetet. A felhalmozási kiadásaink a valós igények töredékét biztosították csak.

A szűkös források számos intézkedés bevezetését tették szükségessé: egy költségvetési szervet (Nagyfai Országos Bv. Intézet) beolvadással megszüntettünk, két telephelyet (Fővárosi Bv. Intézet II. objektum,

Állampusztai Országos Bv. Intézet solti objektumának egy része) ideiglenesen kiürítettünk a működési kiadások csökkentése érdekében, fenntartottuk a differenciált létszámfelvételi rendszert, és a jutalmazásra szánt keret 50%-át zároltuk.

Összességében megállapítható, hogy az általunk kimutatott támogatási szükséglet biztosítását követően az évet hiány nélkül tudtuk zárni. A dologi kiadások előirányzata a működés során felmerülő költségeket a bevezetett takarékosági intézkedések mellett sem fedezte, azonban a kormányzat által biztosított többlet-előirányzat hozzájárult az állami alapfeladatok eddigi színvonalon történő ellátásához, a szállítói kötelezettségek ütemezett teljesítéséhez.

Célul tűztük ki a költségvetési belső ellenőrzési rendszer megerősítését a gazdálkodás hatékonyságának növelése, a felelős gazdálkodás elősegítése és a rendelkezésre álló költségvetési előirányzatok ésszerű felhasználásának érdekében.

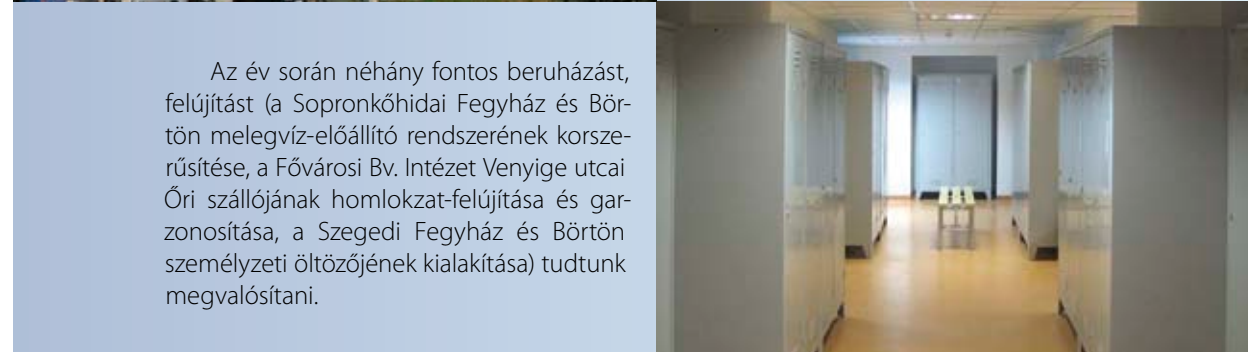
A bv. szervezet a 2009. évi költségvetési ellenőrzési tevékenységét az alábbi hat fő irányvonal mentén végezte:

- a teljesített túlszolgálat elrendelésének, nyilvántartásának és elszámolásának vizsgálata;
- a gépjárművek üzemeltetésének, igénybevételének ellenőrzése;
- az államháztartási belső kontrollrendszerek (a folyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzési rendszer) vizsgálata;
- a leltározási és a selejtezési tevékenység ellenőrzése;
- a fogvatartotti élelmiszer vizsgálata;
- a közbeszerzési eljárások lefolytatásának és az eljárások eredményeként megkötött szerződések teljesítésének ellenőrzése.

Az elhelyezési körülmények és a szolgálati feladatellátás tárgyi feltételei

A bv. kezelésében 1 562 épület és építmény áll, amelyek alapterülete 478 075 m². Az üzemeltetett ingatlanok többségéről elmondható, hogy régiek, építészeti struktúrájuk elavult, korszerűtlen. A több éve tartó forráshiány miatt a jelentősebb felújítások folyamatosan elmaradtak, a kiadások csak a legszükségesebb munkálatokra elegendők.

Az év során néhány fontos beruházást, felújítást (a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön melegvíz-előállító rendszerének korszerűsítése, a Fővárosi Bv. Intézet Venyige utcai Őri szállójának homlokzat-felújítása és garzonosítása, a Szegedi Fegyház és Börtön személyzeti öltözőjének kialakítása) tudtunk megvalósítani.

Nagy jelentőséggel bír, hogy 2009-ben lehetőségünk nyílt a szállítójárművek egy részének lecserélésére. Az év során központosított közbeszerzési eljárás keretében 65 személygépjárművet vehettünk át, beszereztünk 5 nagy befogadóképességű fogvatartotti szállítójárművet, illetve 50 új kis befogadóképességű fogvatartotti szállítójárművel váltottuk fel a régi járműveket. Az új járművek rendszerbe állításával a gépjárművek átlagéletkora 10,5-ről 6,6 évre csökkent.

Energiagazdálkodás és környezetvédelem

Az épületek fenntartásának egyik legjelentősebb költsége az energiafelhasználás díja. Az energia hatékony és gazdaságos felhasználása elemi érdekünk. Az év során kerestük azokat a lehetőségeket, amelyek e téren csökkenthetik a kiadásokat. A fűtési rendszerek korszerűsítése terén tett erőfeszítések mellett, legfontosabb energiahordozó, a földgáz beszerzésére közbeszerzési eljárást folytattunk le. A gázpiacra való kilépés által az előzetes számítás szerint 180 mFt megtakarítás érhető el.

A megújuló energiaforrások bevonásának lehetőségét is vizsgáltuk, a Sopronkőhidai Fegyház és Börtönben a használati meleg víz készítésére korszerű meleg vizes modulrendszerű kazánok kerültek beépítésre napkollektoros rásegítéssel.

A bv. szervek a 2009. évben is indultak az IRM által kiírt energiaracionalizálási pályázaton. Az elnyert támogatás összege összesen 35 mFt. A nyertes pályázók a Pálhalmi Országos Bv. Intézet, a Közép-dunántúli Országos Bv. Intézet, a Váci Fegyház és Börtön, a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön, valamint a Fiatakorúak Bv. Intézete (Tököl). A pályázatok keretében tér- és körvilágítás korszerűsítése, épületek utólagos hőszigetelése, nyílászárók cseréje valósult meg.

A környezetszennyezés visszaszorítása kiemelt hangsúlyt kapott, a bv. szervek elvégezték a különböző veszélyforrásokkal kapcsolatos vizsgálatokat (pl. légszennyező pontforrásokkal, hulladékokkal és veszélyes anyagokkal kapcsolatos adatszolgáltatások), és az ezekkel kapcsolatos bejelentéseket az illetékes hatóságok felé teljesítették.

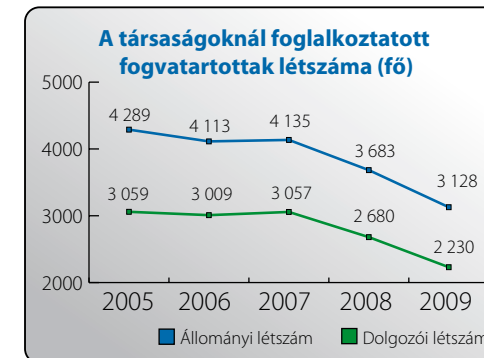
Kidolgoztuk a szelektív hulladékgyűjtés központi programját, amelynek megvalósítása érdekében az intézetek elkészítették a helyi intézkedéseiket.

A gazdasági társaságok tevékenysége

A gazdasági válság egyik következményeként a társaságoknál foglalkoztatott fogvatartottak átlagos állományi létszáma jelentős csökkenést mutat, 533 fővel (14,6%) maradt alatta az előző évnek. A foglalkoztatás általános csökkenésének oka nagy részben a megszűnő bérmlenkezetek, a partnerek kivonulása a termelés egyes területeiről. Két társaságnál sikerült növelni a foglalkoztatott létszámot, kettőnél a foglalkoztatás szinten maradt, illetve a csökkenés nem érte el a 10%-ot. Jelentős, 25%-ot meghaladó visszaesés három kft.-nél következett be.

A bérmlenkezet-tevékenység visszaszorulását jelzi az is, hogy az alaptevékenységben foglalkoztatottak létszáma 2,8%-kal (53 fővel) növekedett, míg a bérmlenkezetben foglalkoztatottak létszáma 32,2%-kal (583 fő) csökkent, a mezőgazdasági társaságoknál pedig megfelelő volt.

16. grafikon

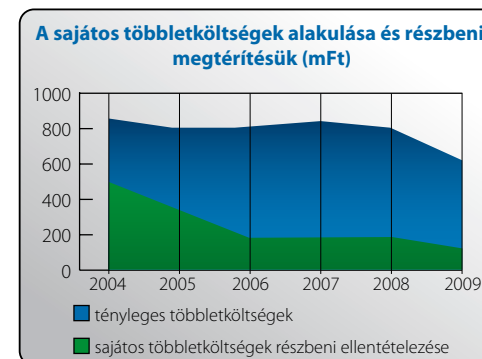
A bérmlenkezet és a saját tevékenység aránya a korábbi évekhez képest megfordult, a bérmlenkezet a foglalkoztatásban 40% alá került.

A gazdasági társaságoknál a foglalkoztatott fogvatartottak átlagos állományi létszáma 3 128 fő, míg az átlagos dolgozói létszám 2 230 fő volt. A fogvatartottaknak kifizetett átlagmunkadíj a tényleges dolgozói létszámra vetítve – a személyi jellegű egyéb kifizetésekkel együtt – meghaladta a törvényben előírt minimumot.

A társaságok gazdálkodását negatívan befolyásolta a már említett gazdasági környezet és a mezőgazdasági társaságokat sújtó aszály. E két tényező együttes hatása következtében a társaságok összesített várható eredménye –104,3 mFt, amely 3,3%-kal haladja meg a tervezett szintet.

Az év során az együttműködés központi koordinálásával és a rendelkezésre álló források bevonásával valamennyi társaság működőképességét sikerült fenntartani. A mezőgazdasági társaságok összesített eredménye várhatóan 152,1 mFt (a végleges eredmény csak az ágazati támogatás tényleges folyósításától függően állapítható meg), az ipari társaságok összesített eredménye –256,4 mFt.

17. grafikon

Összegzésül megállapítható, hogy a büntetés-végrehajtás gazdasági társaságainak többsége a velük szemben támasztott követelménynek, a fogvatartottak foglalkoztatásának csökkenő mértékben, többletforrások központi biztosítása mellett tudott és tud megfelelni. Kidolgoztuk a működésüket racionalizáló és átalakító koncepciót, amelynek újragondolása, módosítása a 2010. év második félévének feladata lesz.

Kiemelt projektek

Szervezetünk „Felelősen, felkészülten” című stratégiai programjában több olyan fejlesztési elképzelést fogalmaztunk meg, amelyek országos szintű projektek keretében valósulhatnak meg. Mivel a költségvetési keretek nem, vagy korlátozott mértékben teszik lehetővé a nagyarányú fejlesztést, olyan külső források bevonására törekedtünk, amelyek elsősorban pályázati úton érhetőek el.

Sikeresen kapcsolódtunk be az Új Magyarország Nemzeti Fejlesztési Programba, melynek forrásait elsősorban az EU Strukturális Alapokból Magyarország számára megnyíló pénzeszközök biztosítják.

Új Magyarország Nemzeti Fejlesztési Program operatív programjaiban megvalósítandó projektek

Az Államreform Operatív Programban megvalósuló a „Büntetés-végrehajtási intézetek szervezetfejlesztése” (ÁROP-1.2.1-08/B-2008-0001) című projekt teljes költségvetése 83,4 mFt. Célja a bv. szervezet szervezeti rendszerének, működési rendjének és gazdálkodási rendszerének átvilágítása és fejlesztése, a külső környezet kihívásaihoz rugalmasabban alkalmazkodó munkaszervezés kialakítása, amelynek során a humán erőforrások hiányosságainak javítására, továbbá a gazdálkodás racionalizálására adandó válaszok megtalálása az elsődleges feladat.

Az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program „Felelősen, felkészülten a büntetés-végrehajtásban” (EKOP 1.1.6) című kiemelt projekt közel 1,3 mrdFt értékű informatikai rendszerfejlesztés lehetőséget biztosít a bv. informatikai rendszerének korszerűsítésére, a törvényben meghatározott szolgálati feladatok maradéktalan és hatékony ellátását biztosító célalkalmazások fejlesztésére. A fejlesztés eredményeként 2009-2011 között korszerű, modern informatikai-technológiai működés valósulhat meg.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program „A társadalmi kohéziót erősítő bűnmegelőzési és reintegrációs programok módszertani megalapozása” (TÁMOP-5.6.2.) című kiemelt projekt célja a munkaügyi központok, igazságügyi hivatalok és a büntetés-végrehajtási intézetek közötti szorosabb szakmai együttműködés elősegítése és folyamatos biztosítása a fogvatartottak sikeresebb társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációja érdekében. A program egy többszakaszos, büntetés-végrehajtási intézeten belül és azon kívül megvalósuló reintegrációs tevékenységsorozat, amelynek elsődleges célcsoportja a három kiemelt régió – Észak-Magyarország, Észak-Alföld és Dél-Dunántúl – büntetés-végrehajtási intézeteiben lévő fogvatartottak. Számukra munkaerő-piaci információk terjesztése, tanácsadás, készségfejlesztés, képzési program és szabadulásra való felkészítés valósul meg.

A Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) keretében meghirdetett négy, az energiahatékonyság növelését és a megújuló energiaforrások hasznosítását támogató pályázatra megkezdődött a pályamunkák elkészítése, beadása.

Helyi pályázatok

A központilag irányított kezdeményezések mellett az egyes bv. szervek aktívan keresték a többletforrást biztosító lehetőségeket. Számos olyan pályázaton indultak egyénileg vagy külső partnerek bevonásával, amelyek helyi programok megvalósítását támogatják, elsősorban a fogvatartotti reintegráció területén. A benyújtott 83 pályázatból 62 kapott pozitív elbírálást, összességében 311,18 mFt értékben. Az összeg jelentős része fogvatartotti foglalkoztatásra, ezen belül oktatásra, képzésre, munkáltatásra fordítódott. A pályázatok kisebb arányban az infrastruktúra fejlesztésére: épület-felújításra, fűtés- és világításkorszerűsítésre, illetve személyi állományi programokra irányultak.

